

Az irgalmas samaritanus

Luk.10:25-37

És egy törvénytudó felkelve, kísértvén őt, és mondván: Mester, mit cselekedjek, hogy az örök életet vehessem? Ő pedig monda annak: A törvényben mi van megírva? Hogy olvasod? Az pedig felelvén, monda: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből és minden erődből és teljes elmédből; és a te felebarátodat, mint magadat. Mondta pedig annak: Jól feleltél; ezt cselekedd, és élsz. Az pedig igazolni akarva magát, mondja Jézusnak: De ki az én felebarátom? Jézus pedig felelvén, mondja: Egy ember megy alá Jeruzsálemből Jerikóba, és rablók kezébe esik, akik azt kifosztván és megsebesítvén, elmennek, és ott hagyják félholtan. Történet szerint pedig megy alá azon az úton egy pap, aki azt látva, elkerüli. Hasonlóképpen egy Lévíta is, mikor arra a helyre ment, és azt látta, elkerüli. Egy samaritanus pedig az úton menvén, odaért, ahol az volt: és mikor azt látta, könyörületességre indul. És hozzájárulván, bekötözi annak sebeit, olajat és bort töltvén azokba; és azt felhelyezvén az ő tulajdon barmára, viszi a vendégfogadó házhoz, és gondját viseli neki. Másnap pedig elmenőben két pénzt kivévén, adja a gazdának, és monda neki: Viselj gondot rá, és valamit ezen fölül reáköltesz, én mikor visszatérek, megadom néked. E három közül azért kit gondolsz, hogy felebarátja volt annak, aki a rablók kezébe esett? Az pedig monda: Az, aki könyörtült rajta. Mondta azért néki Jézus: Eredj el, és te is akképpen cselekedjél.

Kétkedő, provokatív, kísértő kérdések az örök élettel kapcsolatban már Jézus idejében is és ma is gyakran elhangoznak. Ez azért van, mert az emberek akkor és most is ugyanolyan lelkületűek és a sátán által befolyásoltak. A sátán elültette az emberek szívébe a bűn magját, ami elhomályosítja a tekintetüket és ettől kezdve nem akarják elhinni, hogy van örökkévalóság, van ennél a földinél örömtelibb, minőségibb, szabadabb élet. A sátán elérte, hogy az emberek lelkükben elszegényedjenek, hogy a szívük a gondok, terhek alatt és az átélt tragédiák során összetört legyen, hogy saját természetük, szenvedélyeik, szokásaik rabjai legyenek, és vakok arra, hogy van feltámadás és van örök élet. Pedig a testben megjelent Fiút pont azért küldte Isten erre a földre, „hogy a szegényeknek az evangéliumot hirdesse, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsa, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessen és a vakok szeméinek megnyílását, hogy szabadon bocsássa a lesújtottakat,” ahogy a Luk.ev. 4:18-ban meg van írva. Ezzel a lehetőséggel azonban nagyon kevesen élnek, de akik mégis megtapasztalják, örömmel tesznek bizonyosságot a környezetüknek és élük meg Urukkal az örökkévalóságot már itt a földön.

Amíg erre a felismerésre eljut az ember, hasonlóan ehhez a törvénytudóhoz, kérdések fogalmazódnak meg benne, amik nem baj, ha provokatívak, vagy kételkedők, fő, hogy őszinték legyenek. Ennek a törvénytudónak a kérdése mögött ott volt, amiket hallott Jézusról, és megértette, hogy több van Jézus birtokában, mint a gyógyítás, vagy a bölcs beszéd. Megértette, hogy ha valaki eligazítást tud adni az örök életet illetően, akkor az csakis Ő lehet.

Emlékszem az én első kérdéseimre, amiket feltettem egy Jézusról beszélő kollégámnak megtérésem előtt, amik hasonlóan a törvénytudóéhoz, kísértések voltak számára, mert a kérdésekkel az volt a szándékom, hogy zavarba hozzam, nevetségessé tegyem. Fontos, örök élettel kapcsolatos kérdések voltak és egyáltalán nem bíztam abban, hogy a válaszokat el fogom fogadni. Nem is azért tettem fel őket, mert érdekelt a válasz, hanem az illető álláspontjának a megingatása volt a célom. Mégis a válaszok, amiket kaptam megleptek és meggyőztek. Azóta én magam is sok ilyen kérdést kaptam hitetlen emberektől és fontosnak tartom, hogy meg tudjam válaszolni őket az ige fényében.

Jézus előtt ez a törvénytudó leplezetlen volt a kérdésével együtt és olyan választ kapott, amire nem számított. Jézus rámutatott arra, hogy a kérdésére a felelet ott van a kérdező birtokában. Szeresse Istent és a felebarátját. Ha ez megtörténik élni fog örökké. Ekkor kiderült, hogy a törvénynek tudója, mások tanítója, a bizonytalanok eligazítója, nem tudja, hogy a törvény kit nevez felebarátjának. Erre a felismerésre ma is ráeszmélhet az ember, amikor azt tapasztalja, hogy neves egyházi személyek, akiket meghívhatnak egy beszélgetős rádió, vagy tv műsorba, hogy ismereteket, eligazítást adjanak a témában járatlan embereknek, olyan egyszerű kérdésre nem tudnak válaszolni, hogy pl. mi a bűn. Milyen segítséget tudnak ezek adni az örök életre vágyó embereknek, akik bizalommal fordulnak feléjük. Kb. olyat, amilyet ez a törvénytudó adhatott a zsidó népnek.

Jézus azonban ismeri az emberek szívét és tudja, miről kell nekik beszélnie, mit kell velük

megismertetnie. Őt nem lehet zavarba hozni, az Ő válasza kimerítő és teljes. Rámutat arra, hogy ki az a felebarát, akit Isten törvénye említ. Nem a pap és nem a lévita, hanem az irgalmas samaritanus, aki burkoltan fogalmazva, Ő maga. Aki a történet szerint mikor észreveszi, hogy van az úton egy kifosztott, megsebesített félholt ember, akkor lehajol érte ellátja a sebeit olajjal, borral és a továbbiakban is gondját viseli. Elviszi egy fogadóba, ahol elhelyezi és pénzt ad azért, hogy amíg ő elmegy gondját viseljék. Azt is mondja, hogy ne sajnáljon semmit tőle a fogadós, mert ha visszajön, rendezzi a számlát.

Ebben a magyarázatban Jézus elmondja a törvénytudónak és mindenkinek, aki olvassa, vagy hallgatja ezt az ígét, hogy az irgalmas samaritanus magát Jézust személyesíti meg a történetben, vagyis magáról beszél. Arról, hogy Ő, aki elutasított az emberek részéről, aki megvetett és mellőzött, nem csak barátja akar lenni mindenkinek, hanem Ő már barátként áll hozzá minden emberhez. Ő az elutasítás ellenére sem adja fel azt, hogy igaz barát, aki szereti az embertársát.

Mennyivel más ez a barátság, mint az, amit a világ enged meg az emberek között. Szokták is mondani, hogy a bajban lemorzsolódnak az úgynevezett barátok az emberről. Jézus ilyenkor áll elő és a szerető segítsége tesz bizonyosságot arról, hogy Ő valóban barátja az embereknek. Olyan, amelyet a Példabeszédek könyvében olvashatunk a 17:7-ben „Minden időben szeret, aki igaz barát, és testvérül születik a nyomorúság idejére,.. Az emberrel egyoldalúan kötött barátságát testvéri szorosságúvá akarja tenni az által, hogy nem csak segítségére van, hanem mindent meg akar adni, ami hiányzik ebből a világból. A szeretetet és a békességet. Ahogyan az említett árokban fekvő embernek sem szeretetben, sem békességben nem volt része, úgy hiányzik ebből a világból is mindez.

Amikor a történet a jeruzsálemi-jerikói útszakaszt említi, akkor egy kb. 27km-es 900m-es szintkülönbségű ereszkedésről beszél, ami nagyjából megfelel annak, mintha a Bükk legmagasabb pontjáról ereszkednénk le a tengerszintre. Izraelben ez egy veszélyes útszakasz, ahol nem volt ritka a rablótámadás. Nem véletlenül került be a történetbe. Akit kiraboltak és megsebesítettek jól ábrázolja Izrael és az egyes ember állapotát is. Izrael is veszélyes utat járt és nagy mélységekbe ereszkedett, aminek a legalja a Messiás elutasítása lett. Izraelt útközben a sátán kifosztotta és számtalanszor megsebesítette. Többször kellett fogságot, vereséget, meghasonlást elszenvednie, de Isten ígérete mindenkor megáll és az ezeréves királyságban a nekik tett ígéret beteljesedik.

Amíg ez megtörténik minden zsidónak és pogánynak magának kell megbékélnie Jézussal, mert áldozatával Ő békítette meg Istent a világgal. Minden ember olyan kifosztott és megsebesített, mint a történetbeli rablók áldozata. Tekinthesi magát minden ember olyannak, akit a sátán megtámadott, kifosztott, megvert és otthagyt az árokban. Aki Ádám óta erre a földre született, mindenki a sátán áldozata mindaddig, amíg el nem fogadja Jézus segítségét. Élet halál kérdése, hogy ez megtörténjen. Kérdezheti valaki, honnan tudom meg, hogy én is ilyen állapotban vagyok és miért van szükségem Jézusra? Egyszerű a válasz. Próbálj valamit megtenni hosszabb távon a természeted, a tested kívánsága, a szenvedélyed, a szokásod, stb. ellenére és meglátod, hogy milyen megkötözött és vezetett vagy egyenesen a sáros árok felé, ahol még azok is elkerülnek, akikre leginkább számítottál. Ott aztán jöhet a pap sajnálkozó tekintete, vagy a hivatásosok szimpátiája, nem tud segíteni senki csakis egyedül Jézus. Aki pont azért jött, hogy az ilyeneket megkeresse és megtalálja. Hogy Isten könyörületességét láthatóvá tegye minden ember számára. Hogy az ilyen állapotban levő embernek gyógyulást és új lehetőséget adjon. Új utat, egy keskenyét, amilyen a példabeszédek 3-ban van leírva: „Az ő utai gyönyörűséges utak, és minden ösvényei: békesség. Életnek fája ez azoknak, akik megragadják, és akik megtartják boldogok!”

Akit ez a világ nem fogadott be, akit kivetett magából, most lehajol és minden esetről gondoskodik. A törvénytudónak mondott példázatban sem véletlenül mondott samáriait, mert mondhatott volna bármi más is, de mivel magára utalt, ezzel azt fejezte ki, hogy Ő is mint egy samáriai kitalált és elfogadhatatlan a saját népe és a világ számára. Mivel azonban Ő nem azt nézi, hogy pökhendiségében ki mire tartja magát, és hogy viselkedik Vele szemben, hanem azt nézi, hogy ebben az állapotában az ember mennyire segítségre szoruló kifosztott és megsebzett, ezért könyörületességre indul felé. A 147. zsoltár 3. verse azt mondja „Meggyógyítja a megtört szívűeket, és bekötözi sebeiket.”

Óhatatlan, hogy az el nem múló testi, vagy lelki sebeivel küzdő ember szíve megtörjön, vagyis elfogja a kétség. Kiszolgáltatottságában, ha nem talál emberi segítséget, akkor a szíve kétségbe esik és nem

talál megnyugvást. Úgy érzi, mint az árokban fekvő, aki mellett elmennek az emberek és nem törődnek vele. Aztán meglátja, hogy valaki felé nyúl, felemeli és gondjaiba veszi. Megérzi és megérti a gondoskodó szeretetet, amire hagyatkozhat, ami már biztonságot és nyugalmat nyújt. Aztán a sebeinek gyógyulást ad olajjal és borral. Ő nem hagy senkit magára, ahogy a példában a bajbajutottról, úgy gondoskodik ma is arról, akire rátalál. Akár az árokban, akár máshol, de Ő mindenkit megtalál. Mert keresi az embert, keresi a segítségre szorultat.

Fontos azonban, hogy felismerje az ember Jézust, mint Krisztust. Ő a kérdésekre adott válaszaiban leggyakrabban saját magáról beszél, és az általa, vagy benne kapott lehetőségekről. Ennek a törvénytudónak is önmagát mutatta be az irgalmas samaritánus példáján keresztül és rábízta a törvénytudóra, hogy megérti, vagy sem. Felismeri, vagy sem. El tud szakadni a törvénytől, vagy sem. Ott van az örök életre vonatkozó válasza Jézusnak, ki van mondva, de a megértése, elfogadása attól függ, hogy a másik enged-e utat a szívébe, hogy a szavakon túl, valóság lehessen. Ma a pogány világban a törvény kevésbé, legalábbis a zsidó törvény kevésbé akadályozza az embert Jézus válaszaiban elfogadásában, de a vallásosság dogmái, a bűn, a bűnös természet annál inkább. Jézus válasza a Bibliában elsősorban mindig meglepetést okoznak, mert figyelmen kívül hagyja a gonosz dolgokat, amik az ember számára természetesenek. Ha valaki olyan, mint egy gyerek, vagy olyan, mint egy árokban fekvő kifosztott ember, akkor nyitottabb a mennyei segítségre. Meg kell látnia minden embernek, hogy nincs kivétel, mindenki ilyen. Mindenki alkalmas befogadni Jézus válaszát, mindenki alkalmas arra, hogy elfogadja a segítséget, mert mindenki rá van szorulva és Ő mindenkit megkeres és megtalál. Legyen az árokban, vagy a törvényházban.

A fogadónak előre adott fizettség jól rámutat arra, hogy Ő előre kifizette minden bűnös vétkéért Istennek a váltságdíjat, amivel megváltotta az egész világot. Nem kevesebbel, mint az életével fizetett, amit önként adott az őt kivégzők kezébe. Igazat mondott akkor, hogy visszajön, mert halála után 3 nappal feltámadt és sok tanú előtt megjelent.

Amikor újra eljön a harmadik évig az övéért és elragadtatásban részesülnek az akkor élők és feltámadásban, akik hívóként haltak meg, akkor nagy jelentősége lesz annak, hogy ki hogyan ismerte meg azokból a válaszokból, amiket kapott az írásokból, vagy a Vele való közösségben.

Jó meglátni a samaritánus történetéből, hogy az Úr Jézus pozitív példaként helyezi minden olvasó elé, az elesettekről való gondoskodást az áldozatos segítségnyújtást. Ma, amikor a közömbösség idejét éljük, akkor jó ez a figyelmeztetés, hogy oda kell figyelni egymásra, fel kell karolni a rászorultakat és megsegíteni az elesetteket. Nem csak karácsonykor, vagy egy katasztrófahelyzetben, hanem amikor alkalmat ad rá Isten vezetése. Amikor már mindenki lemond egy nyomorultról, vagy egy árokban fekvő szerencsétlenről, akkor Jézus kinyújtott karjaként lehet, hogy nekünk van lehetőségünk hozzá hasonlóan eljárni.

Ezek szép és dicséretes dolgok. Vannak, akik szinte keresik a lehetőségét a segítségnyújtásnak, mondván, hogy Jézus is ezt tette. A feleségem egyik ismerőse is ilyen. Ha valaki leül pihenni az utcán, azt hiszi, hogy rosszul van és segítségre szorul. Vannak, akik már menekülnek tőle. Jót akar, de nem érti Jézus szavainak a lényegét. Csak annyit ért, amennyit Jézus a történetben arra használ, hogy megértesse az igazi mondanivalót. Mégpedig azt, hogy az embernek hagynia kell magát megmenteni, hagynia kell magát Jézus barátjának lenni és felebarátjává lenni minden Krisztusban újjászületett testvérnek. Továbbá fel kell tudni ismerni, hogy Jézus az Ő szelleme által jelen van a világban és kész lehajolni mindenkiért. Ha valaki Jézus cselekedeteit másolja, de nem érti meg a végső szándékát, akkor látszathívő, vagy vallásos ember lesz. Az Ő szándéka nem az, hogy mindent úgy tegyünk, ahogy Ő tett, hanem Őt megismerve tegyünk mindent úgy, ahogy Ő. Természetesen a lehetőségeinkhez képest, de az Ő szellemével. Ahogy a Galata levélben olvassuk: „ha szellem szerint élünk, szellem szerint is járjunk” Akkor válik természetessé a hívő élet, ha a Szent szellem által vezérelt, a Szent Szellem által átitatott. Az olaj, amivel a sebet gyógyította, a Szent Szellem jelképe. Azt mondja a történetben, hogy lehajol hozzá és a sebeit olajjal gyógyítja. Remélem nem haragszik meg a feleségem, de megint az ő példáját kell felhoznom ide. Nemrég szemproblémája volt, nagyon száradt a szeme és elkezdett műkönyt használni. Logikus gondolat. Ha ki van száradva, meg kell nedvesíteni. Ha a könny száradt ki, akkor a könnyet kell pótolni, vagyis könnyet kell beletenni. Egyáltalán nem így van. Legalábbis nem minden esetben. Ebben az esetben a műköny csak fokozta a panaszt és még erősebb szúrást érzett a szemében. Míg végül az orvos azt javasolta, hogy egy olajos

cseppet használjon, mert az nem fog elpárologni, vagy kicsorogni, az benne marad a szemben és biztosítani fogja a nedvességet hosszabb távon is. Pont ezt csinálja az Úr Jézus. Nem azzal segíti fel az elesett embert, amitől elesett, hanem azzal, ami fenn is tarja. Az Ő szellemével. Ez az „olaj” tartós, végleges gyógyulást ad olyat, ami kitart egészen addig, amíg ezt a földi sátorházunkat levetjük. Ez azonban csak abban a viszonyban valósulhat meg, amilyen viszonyban a samaritánus és a kifosztott ember volt. Nem feltétlenül fizikailag, de lelkileg mindenképpen.

Jézus ezt a példázatot azért mondta el törvénytudónak, hogy ne csak a törvény szavai szerint tudja, mit kellett volna tennie az üdvösségért, hanem az Ő személyét megismerve el is érhesse, amit szeretne. Mert benne élet, gyógyulás, reménység és üdvösség van. Aki hisz Őbenne, ha meghal is él.

Azt kívánom, legyen ezen a földön minél több embernek ismerete Krisztusban, aki meg tudja gyógyítani a bűnbetegségből és üdvösséggel tud megajándékozni mindenkit.

Ámen